

maae stride mod Grundloven, og altid bør forelægges den følgende Rigsdag. En foreløbig Lov kan altsaa kun lovlig udfædes, — thi om Ulovligheder kunne vi ikke tale — naar der kan komme en „kommende Rigsdag,“ men denne „kommende Rigsdag“ kan ikke komme, naar selve den foreløbige Lov allerede har tilintetgjort Rigsdagen. Den forudsatte foreløbige Lov skulde jo nemlig netop gaae ud paa at sige, at Rigsdagen var ophævet, og indskrænket til de særlige Anliggender. Dersom vi sige: Ja, men dette kan ssee alligevel, uagtet det er ulovligt, ja saa siger jeg, at saasnart man kommer over paa det Omraade, at man ventier sig de ulovlige Handlinger, saa er kun Spørgsmaalet om Magt. Har da Folket til den Tid Magt ligeoverfor en sllig Ulovlighed, da vil det vide at restituere Lovligheden; men, har Folket ikke Magten, saa gaaer det her, som saa mange Gange paa saa mange Steder, vi kunne ikke vidste Handlingen ud, om den er os nok saa ubehagelig, men saa underkaster man sig den. Altsaa i den Henseende er der ingen Fare ved Forslaget, hvilket forhaabentlig ogsaa det ærede Ministerium ved sine Udtalelser vil bekræfte. Den anden Fare, som man meente der skulde være ved Forslaget, var, at man derefter slet ikke mere vilde have nogen Opmærksomhed henvendt paa Fællesforsatningen og reent tabe den af Sigte. Jeg svarer hertil: Hovedspørgsmaalet for vor Virksomhed har ikke været at fremkalde Fællesforsatningen og bringe den tilveie. Hvad jeg her har oplæst af mine egne tidligere Udtalelser, viser, at jeg idetmindste ikke har tænkt mig det; men Hovedspørgsmaalet for vor hele Forhandling har været at skaffe den særlige Grundlov i Forbindelse med saadanne Bestemmelser, at vi ikke ligeoverfor Fællesforsatningen tabte vor grundlovmæssige Ret. Vor grundlovmæssige Ret er tvivlsom med Hensyn til umiddelbart at faae Fællesforsatningen til Behandling; men den er efter min Opfattelse utvivlsom med Hensyn til den Ret, vi have til at vedblive at bestaae, som vi nu bestaae, indtil vi paa lovlig Maade, det vil sige, efter vor egen Bestumning, ophøre at bestaae; thi Ingen kan sige, at den danske Rigsdag skal kunne ophøre paa lovlig

Maade, uden at den danske Rigsdag tillige gennem Lov har givet sit Samtykke dertil; men det, som ogsaa beviser, at man ikke har forlangt som nødvendig Betingelse, at see Fællesforsatningen, førend vor Forsatning ophører, er, at vi, efter mit Forslag, have antaget en Betingelse, nemlig den, som indeholdes i det første Alternativ, og som gaaer ud paa at give Kongen Ret til af egen Magtfuldkommenhed at udgive en Lov for Fællesforsatningen, som da tillige skulde indskrænke den hidtil bestaaende Forsatning til at blive en Forsatning for Kongeriget's særlige Anliggender. I denne Bestemmelse er der indrømmet Kongen en saadan Magtfuldkommenhed, idet der er antydet en Række af Paragrapher, som skulde udtages af vor Grundlov. Man vil ogsaa, naar man gienemgaaer mit første Forslag, som det ærede Medlem fra Maribo har karakteriseret som „saa vel overveiet“, see, at jeg dengang gjorde den Bemærkning, at Alt, hvad vi kunne fordrø med Hensyn til vor Forsatning i det Hele, ligeoverfor Forbeholdet, var, at vi beholde som særligt det, som ikke staaer i veien for Fællesforsatningens Indførelse, hvorefter alle de Paragrapher, der efter deres Grundvæsen maae betragtes som Rigslovsparagrapher, skulde gjenfindes i Fællesforsatningen, saaledes, at denne Deel af Fællesforsatningen, i Forbindelse med vor særlige Forsatning, som Sum gav os vor hele nuværende Forsatning. Dette er efter min Anskuelse det Øverste, vi kunne forlange, og det ere vi gaaede ind paa; thi det har været almindeligt antaget som et brugbart Middel; men ogsaa det Middel, som vi nu have under det andet Alternativ, forudsætter paa ingen Maade et forudgaaende Kendskab til Fællesforsatningen, førend vi indrømme Kongen Ret til at indskrænke vor særlige Forsatning i Henhold til den Grundlov, vi her ere i Begreb med at give, men det overleverer vort Mandat i saa Henseende til en Rigsdag, valgt under visse særlige Betingelser. Altsaa ser man, at den Betingelse, at Rigsdagen skal see Fællesforsatningen, aldeles ikke er nødvendig; hverken det første eller det andet Alternativ, eller det, som staaer i det, vi nu kalde det første Alter-